

Til lovforslag nr. L 165

Folketinget 2010-11

Betænkning afgivet af Miljø- og Planlægningsudvalget den 19. maj 2011

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af naturbeskyttelsesloven, planloven, vandløbsloven, miljømålsloven, kemikalieloven, miljøbeskyttelsesloven og vandforsyningsloven

(Grøn Vækst)

[af miljøministeren (Karen Ellemann)]

1. Ændringsforslag

Miljøministeren har stillet 6 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 4. marts 2011 og var til 1. behandling den 22. marts 2011. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Miljø- og Planlægningsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og miljøministeren sendte den 2. juli 2010 dette udkast til udvalget, jf. folketingsåret 2009-10, MPU alm. del – bilag 658. Den 4. marts 2011 sendte miljøministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Dansk Skovforening,

DANVA,

KL,

Landbrug & Fødevarer,

Karsten L. Willeberg-Nielsen, Glostrup, og

Kristian Østergaard, Aabybro.

Miljøministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 22 spørgsmål til miljøministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Udtalelse fra miljøministeren

Miljøministeren har over for udvalget udtalt følgende:

Ændret vandløbsvedligeholdelse

Med henvisning til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.3 Vandløbsloven er der et ønske om at få vilkårene for gennemførelse af indsatsen »ændret vandløbsvedligeholdelse« og udbetaling af kompensation til de berørte lodsejere præciseret, når kommunerne fremover iværksætter denne indsats.

1. Inddragelse af lodsejere

Indsatsen »ændret vandløbsvedligeholdelse« skal ske i et tæt samarbejde mellem kommunerne og de enkelte lodsejere.

Vandplanprocessen og vandløbsloven giver følgende muligheder for den enkelte lodsejer i forhold til inddragelse, høring og insigelse:

Vandløbsindsatsen i vandplanerne er konkret udpeget på kort, som har været lagt frem i den offentlige høring af vandplanforslagene. Den enkelte lodsejer har i denne forbindelse mulighed for at give sine synspunkter til kende. Naturstyrelsen er i øjeblikket i gang med at læse og bearbejde de mange høringssvar, og der vil i videst muligt omfang blive taget hensyn til de indkomne bemærkninger.

Såfremt vandløbsindsatsen i de endelige vandplaner omfatter andre vandløbsstrækninger end de, som indgår i vandplanforslagene, vil der blive gennemført en ny høring af denne indsats. De berørte lodsejere vil således have mulig-

hed for at blive hørt og give deres synspunkter til kende. Naturstyrelsen vil i givet fald i videst muligt omfang tage hensyn til de indkomne bemærkninger.

Når den i vandplanerne fastsatte vandløbsindsats (ændret vedligeholdelse) skal gennemføres, vil dette ske i to trin, som begge inddrager de berørte lodsejere.

Først igangsættes en konsekvensvurdering af den enkelte vandløbsindsats. Den enkelte lodsejer informeres herom. Dernæst udarbejder kommunen på baggrund af konsekvensvurderingen et forslag til et ændret regulativ for offentlige vandløb og fastsættelse af vedligeholdelsesbestemmelser for private vandløb, jf. vandløbsloven. Vandløbsloven fastsætter her regler for offentlig høring på minimum otte uger. Den enkelte lodsejer vil således have mulighed for at fremsætte en indsigelse eller et ændringsforslag i løbet af den offentlige høring.

Såfremt kommunen beslutter at gennemføre en given indsats i forhold til ændret vedligeholdelse uden at imødekomme lodsejerens bemærkninger i forbindelse med den offentlige høring, har den enkelte lodsejer og en række foreninger og organisationer mulighed for efter vandløbslovens bestemmelser at klage til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer den endelige afgørelse. Klagen har som udgangspunkt opsættende virkning.

2. Kompensation til lodsejere

Grøn Vækst-aftalen forudsætter, at der for vandløbsindsatsen »ændret vandløbsvedligeholdelse« kan ydes kompensation til den enkelte lodsejer for ejerens indkomsttab inden for rammerne af landdistriktsprogrammet.

Jeg skal i denne sammenhæng præcisere, at der skal foreligge en godkendelse fra både Miljøministeriet og Fødevarerministeriet, før kommunerne kan gå i gang med det videre arbejde med at gennemføre indsatsen »ændret vandløbsvedligeholdelse«. Denne procedure skal sikre, at der ikke igangsættes indsats, der forudsætter udbetaling af kompensation ud over den samlede økonomiske ramme. Således kan der ikke igangsættes en indsats, uden at der er penge til at kompensere den enkelte lodsejer for ejerens indkomsttab inden for rammerne af Landdistriktsprogrammet.

For hver enkelt udpeget vandløbsstrækning, hvor der skal gennemføres en indsats, skal der udarbejdes konkrete konsekvensvurderinger og konsekvenskort. På baggrund af konsekvenskortet vil den enkelte lodsejer kunne se, hvilke arealer der forventes at blive påvirket af indsatsen og dermed vil være berettiget til kompensation.

I de tilfælde, hvor den ændrede vedligeholdelse får uforudsete konsekvenser, f.eks. hvis en indsats påvirker væsentligt mere end forudsat i konsekvensvurderingerne, vil der skulle ske en opjustering af de udpegede arealer, som fremadrettet udløser kompensation.

3. Prioritering af indsatsen

Udgangspunktet for gennemførelse af indsatsen vedrørende »ændret vandløbsvedligeholdelse« efter vandplanerne er omkostningseffektivitet. Ved prioritering af indsatsen vil der derfor blive lagt vægt på, at indsatsen i videst muligt omfang kan gennemføres på den for samfundet og erhvervet

mest hensigtsmæssige måde, og derved berører lodsejerne mindst muligt. Jeg vil desuden drøfte med KL, hvordan vi i forlængelse heraf kan prioritere indsatsen på de vandløbsstrækninger, hvor der er opbakning fra lodsejerne.

Afslutningsvis vil jeg gerne give tilsagn om, at administrationsmodellen for ændret vandløbsvedligeholdelse ikke vil blive realiseret, før den er godkendt af forligspartierne bag Grøn Vækst-aftalerne sammen med oplæg til justering af vandplanforslagene.

4. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (S, SF, RV, EL og IA) vil ved 2. behandling stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag og ved 3. behandling stemme hverken for eller imod lovforslaget.

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget bemærker, at lovforslaget indgår i regeringens samlede plan »Grøn Vækst«, der omfatter regeringens og forligspartiet Dansk Folkepartis planer for landbrugserhvervets fremtid og for håndteringen af miljøproblemerne tilknyttet erhvervet. Virkningen er grundlæggende skæv, og planen lægger op til meget store ændringer i landbrugets struktur, uden at der ligger grundlæggende analyser af erhvervets fremtid til grund, uden vurderinger af betydningen for landdistrikterne, uden beskæftigelseskonsekvenser og uden tilstrækkelig effektiv og fremadrettet indsats på miljøområdet. Det tydeliggøres bl.a. ved en mangelfuld gennemførelse af EU's vandrammedirektiv. Mindretallet har derfor taget afstand fra aftalen mellem V, KF og DF og fralægger sig ansvaret for »Grøn Vækst«'s gennemførelse.

Mindretallet ønsker i stedet, at der laves en grundig analyse af erhvervets fremtid samtidig med en effektiv miljøindsats, hvor de mange miljøproblemer, der er knyttet til landbruget, søges løst i samme proces. Det gælder effektiv begrænsning af kvælstof- og fosforforurening, tilpasning til klimaændringerne, begrænsning i udledningen af drivhusgasser og stop for forringelserne af biodiversiteten.

Derfor har mindretallet foreslået, at der nedsættes en uafhængig landbrugskommission, der skal udarbejde forslag til fremadrettede løsninger på landbrugets strukturelle og økonomiske udfordringer og herunder belyse konsekvenserne for udviklingen i landdistrikterne. Det skal samtidig sikres, at vand- og naturplanerne og den danske naturlovgivning bringes i overensstemmelse med EU-lovgivningen. Det økologiske landbrugsareal skal tredobles inden 2020. Landbrugets regulering skal omlægges, så større husdyrbrug reguleres som industri med faste udlederkrav og placering i områder for større husdyrbrug. Landbrugets muligheder for bæredygtig energiproduktion under hensyn til natur, biodiversitet og jordkvalitet samt jordens mulighed for at binde kulstof skal fremmes, og der skal udarbejdes en samlet naturplan for Danmark.

Hovedlinjen i den samlede aftale om »Grøn Vækst« er grundlæggende forkert, men der findes naturligvis delelementer, som mindretallet anser for forbedringer. Derfor vil

mindretallet stemme hverken for eller imod det samlede lovforslag. Mindretallets stemmeafgivning afspejler, at mindretallet ikke vil tage ansvar for den samlede løsning, og viser, at mindretallet finder det nødvendigt at kulegrave hele området efter et folketingsvalg med henblik på at få bedre løsninger og en sikker retning for dansk landbrug, der satser på kvalitet, økologi, miljøvenlig produktion og en omfattende brug af miljøteknologi i bred forstand.

Mindretallet vil således ikke tage ansvar for og ikke medvirke til vedtagelse af lovforslaget.

Mindretallet er imod at åbne op for energiafgrøder i randzoner. Vi ønsker at fremme flerårige energiafgrøder, men ikke på bekostning af biodiversitet og naturindhold i lavbundsarealer, herunder ådale. Vi er også imod forslaget om, at fonde og foreninger skal give afkald på fredningserstatning, hvis de ejer det berørte areal. Det står i skærende kontrast til de mange erstatningsordninger til landbruget i »Grøn Vækst«. Partierne er ligeledes imod begrænsning af klageadgang for statslige vand- og naturplaner.

Mindretallet er positiv over for delelementer i lovforslaget: muligheden for at etablere ådalsprojekter, planlægning for lokalisering af store husdyrbrug, inddragelse af biogas anlæg i planlægningen, mulighed for ophør eller reduktion af vandløbsvedligeholdelse og mulighed for at sammenkøre data mellem myndighederne på kemikalieområdet.

Men delelementerne skøjter henover de nødvendige målsætninger og ender dermed som lappeløsninger på en efterhånden temmelig kaotisk og bureaukratisk miljø- og naturlovgivning. Vandløbsloven bør således grundlæggende revideres og moderniseres, sådan at den til fulde tager højde for hensynet til biodiversitet, regulering af punktkilder som dræn og behovet for at opnå høj økologisk vandkvalitet.

Forbuddet mod at bruge pesticider og gødske indenfor 25 m fra vandindvindingsanlæg er helt utilstrækkeligt og ignorerer det faglige grundlag, Miljøstyrelsen har udarbejdet for at kunne beregne den nødvendige beskyttelseszone. Mindretallet har derfor fremsat beslutningsforslag nr. B 73 om sprøjtefrie beskyttelseszoner omkring almene vandforsyningsanlæg, som følger den faglige rådgivning.

Mindretallet vil i forlængelse af sin samlede holdning til VKO's »Grøn Vækst«-lovgivning ligeledes stemme hverken for eller imod de ændringsforslag, miljøministeren har stillet.

Liberal Alliance, Kristendemokraterne, Siumut, Tjóðveldi og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af miljøministeren, tiltrådt af et flertal (V, DF og KF):

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag

til

Lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om planlægning, lov om vandløb og forskellige andre love

(»Grøn Vækst«)

[Redaktionel ændring]

Til § 1

2) I det under *nr. 5* foreslåede § 36, *stk. 7*, ændres »fonden, foreningen eller selskabet« til: »ejeren«.

[Redaktionel ændring]

Til § 3

3) Efter *nr. 3* indsættes som nyt nummer:

»01. I § 12, *stk. 4*, der bliver *stk. 5*, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

[Konsekvensændring]

4) Efter *nr. 9* indsættes som nyt nummer:

»02. I § 70 a, *nr. 4*, ændres »§§ 37 og 37 a« til: »§ 37«.

[Konsekvensændring]

Til § 6

5) I den under *nr. 2* foreslåede § 21 b indsættes som *stk. 2*:

»Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, såfremt kommunalbestyrelsen efter § 24, *stk. 1*, har udstedt et påbud eller nedlagt et forbud, som er gældende længere væk end 10 m fra vandindvindingsanlægget, og som indebærer en tilsvarende rådighedsindskrænkning som efter *stk. 1*.«

[Undtagelse fra det generelle forbud mod at anvende pesticider, gødske og dyrke i beskyttelseszonen på 25 m]

6) I den under *nr. 3* foreslåede § 64 c indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»Stk. 2. Den grundejer, der omfattes af § 21 b, og som i forbindelse med en frivillig aftale om tilsvarende rådighedsindskrænkning allerede har modtaget en kompensation herfor, er ikke berettiget til en årlig godtgørelse efter *stk. 1*.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter *stk. 3* og 4.

[Undtagelse fra retten til en årlig godtgørelse]

B e m æ r k n i n g e r

Til *nr. 1* og *2*

Der er tale om redaktionelle ændringer.

Til *nr. 3* og *4*

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 3, *nr. 3* og *8*.

Til nr. 5

Med ændringsforslaget indføres en undtagelse fra det generelle forbud mod erhvervmæssig og offentlig anvendelse af pesticider, dyrkning og gødsning, som foreslået i forslag til § 21 b, stk. 1.

Såfremt kommunen efter en konkret risikovurdering har etableret et boringsnært beskyttelsesområde ved at udstede et påbud eller nedlægge et forbud efter § 24, stk. 1, som indebærer en tilsvarende rådighedsindskrænkning, vil det foreslåede generelle forbud i stk. 1 herefter ikke længere komme til anvendelse.

Ved en tilsvarende rådighedsindskrænkning forstås, at påbuddet eller forbuddet som minimum skal indebære den rådighedsindskrænkning, at der inden for det pågældende areal ikke må anvendes pesticider.

I de tilfælde, hvor et etableret boringsnært beskyttelsesområde helt eller delvis dækker den udvidede beskyttelseszone efter den foreslåede § 21 b, stk. 1, dvs. inden for arealet fra 10 til 25 m fra et vandindvindingsanlæg, der indvinde grundvand til almen vandforsyning, vil kun den del af arealet, som er en del af det boringsnære beskyttelsesområde, være beskyttet i form af et påbud eller forbud mod en given aktivitet.

En eksisterende fysisk sikringszone vil ikke blive berørt af ændringsforslaget.

Forslaget til ændringen begrundes med, at kun det areal, som vurderes at have et behov for beskyttelse, skal beskyttes ved hjælp af den eller de pålagte rådighedsindskrænkninger inden for det afgrænsede areal.

Til nr. 6

Med ændringsforslaget indføres en undtagelse fra grundejerens ret til en årlig godtgørelse som foreslået i forslaget til § 64 c, stk. 1.

Såfremt der foreligger en frivillig aftale mellem en grundejer og vandforsyningen om en lignende rådighedsindskrænkning, som angivet i § 21 b, og grundejeren har modtaget en kompensation herfor, kan grundejeren ikke modtage en årlig godtgørelse som foreslået i § 64 c, stk. 1.

Ved en tilsvarende rådighedsindskrænkning forstås, at den frivillige aftale som minimum skal indeholde et krav om pesticidfri dyrkning inden for det pågældende område.

Tro og love-erklæringen, som vandforsyningerne skal indhente, skal indeholde information om, at grundejeren ikke har modtaget kompensation i forbindelse med en frivillig aftale, der er indgået med en vandforsyning om tilsvarende rådighedsindskrænkning som foreslået i § 21 b.

Ændringsforslaget begrundes med, at grundejerne ikke skal kompenseres to gange for samme eller tilsvarende rådighedsindskrænkning som foreslået i § 21 b.

Peter Juel Jensen (V) nfm. Eyvind Vesselbo (V) Erling Bonnesen (V) Birgitte Josefsen (V) Hans Christian Thoning (V)

Jørn Dohrmann (DF) Liselott Blixt (DF) Carina Christensen (KF) Tage Leegaard (KF) Torben Hansen (S)

Mette Gjerskov (S) Flemming Møller Mortensen (S) Trine Mach (SF) Steen Gade (SF) fmd. Johs. Poulsen (RV)

Per Clausen (EL) Juliane Henningsen (IA)

Liberal Alliance, Kristendemokraterne, Siumut, Tjóðveldi og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Kristendemokraterne (KD)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Siumut (SIU)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Tjóðveldi (T)	1
Radikale Venstre (RV)	9	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

Oversigt over bilag vedrørende L 165

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra miljøministeren
2	Henvendelse af 15/3-11 fra Dansk Skovforening
3	Henvendelse af 16/3-11 fra KL
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Henvendelse af 31/3-11 fra Karsten L. Willeberg-Nielsen, Glostrup
6	Henvendelse af 1/4-11 fra Landbrug & Fødevarer
7	Henvendelse af 1/4-11 fra DANVA
8	1. udkast til betænkning
9	Henvendelse af 21/4-11 fra Kristian Østergaard, Aabybro
10	Ændringsforslag fra miljøministeren
11	Udtalelse fra miljøministeren
12	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 165

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelsen af 15/3-11 fra Dansk Skovforening, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om kommentar til henvendelsen af 16/3-11 fra KL, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvorfor ministeren i sine besvarelser af mange spørgsmål henviser til, at lovforslaget er i overensstemmelse med Grøn Vækst, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om at kommentere indvendinger og uddybe de beregninger, der måtte ligge bag forklaringen om, at energiudbyttet vil opveje tabet af biodiversitet, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om at forklare præcist, hvilken forskelsbehandling der foreslås mellem landbrugsjord og fondsejet jord, når det gælder afsnittet om fredningserstatning, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om at redegøre for, hvorfor der lægges vægt på størrelse og ikke på naturpåvirkningen, hvilket netop er afgørende, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om at uddybe betingelserne for henholdsvis gårdanlæg og fællesanlæg, for så vidt angår biogas, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om at uddybe svaret til professor Helle Tegner Ankers høringssvar om, at retstilstanden vedrørende vandløb er uafklaret, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, hvordan det kan være demokratisk, når klageadgangen reduceres i miljømålsloven, til miljøministeren, og ministerens svar herpå

-
- 10 Spm. om, for så vidt angår miljøbeskyttelsesloven, at redegøre for, hvorfor privat anvendelse af gift ikke er omfattet af forslaget, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om at uddybe, hvorfor arealerne skal være dyrkningsfrie i stedet for blot sprøjtefrie, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om kommentar til henvendelsen af 31/3-11 fra Karsten L. Willeberg-Nielsen, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om kommentar til henvendelsen af 1/4-11 fra Landbrug & Fødevarer, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om kommentar til henvendelsen af 1/4-11 fra DANVA, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm., om der med de foreslåede ændringer i vandløbsloven også vil være mulighed for at nøjes med at foretage ændringer i vedligeholdelsesteknik i stedet for ophør eller reduktion af vedligeholdelsen, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om, hvordan proceduren til sikring af, at den enkelte lodsejer får fuld kompensation for sit nettotab, er tilrettelagt, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om, hvor den enkelte lodsejer skal henvende sig, hvis vedkommende har spørgsmål til sin sag vedrørende ændret vandløbsvedligeholdelse, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at kravene til ændret vandløbsvedligeholdelse tilpasses, hvis det viser sig, at der ikke er afsat tilstrækkelige beløb til at kompensere de berørte lodsejere, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om at udvide den økonomiske ramme til lodsejerkompensation, hvis de afsatte midler ikke slår til, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om kommentar til henvendelsen af 21/4-11 fra Kristian Østergaard, Aabybro, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm., om lovforslaget sikrer dækning af nettotabet til den enkelte lodsejer ved ændret vandløbsvedligeholdelse, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om at redegøre for elementerne i administrationsmodellen for kompensation til de enkelte lodsejere i forbindelse med vandløbsindsatsen, til miljøministeren, og ministerens svar herpå